

ישראל את עֲדֵים מהר חורב. דַּאתְעֵבֵר מַנִּייהוּ
 אַנוּן מַזִּינָן (דַּאתְחַבְרוּ בְהוּ ד"א דַּאתְחַבְרוּ בְהוּ) בְּטוּרָא
 דְּסִינֵי בְגִין דְּלֹא יִשְׁלוּט בְּהוּ הֵהוּא חוּיָא
 בִּישָׂא. פִּיּוּן דַּאתְעֵבֵר מַנִּייהוּ מַה כְּתִיב, (שמות
 א) וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת הָאֱהָל וְנָטָה לוֹ מַחוּץ
 לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמַּחֲנֶה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מַאי הָאֵי קָרָא לְגַבֵּי הָאֵי.
 אֶלָּא כִּיּוּן דִּידַע מִשָּׁה דַּאתְעֵבְרוּ מַנִּייהוּ
 דִּישְׂרָאֵל אַנוּן זַיְיָנִין עֲלָאִין, אָמַר הָא וְדָאֵי
 מִפְּאָן וְלֵהֲלֵאָה חוּיָא בִּישָׂא יִיתִי לְדִיירָא
 בִּינִייהוּ, וְאֵי יָקוּם מִקְדָּשָׁא הֲכָא בִּינִייהוּ,
 יִסְתַּאב. מִיַּד וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת הָאֱהָל וְנָטָה לוֹ
 מַחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמַּחֲנֶה. בְּגִין דְּחָמָא
 מִשָּׁה דְּהָא כְּדִין יִשְׁלוּט חוּיָא בִּישָׂא מַה דְּלֹא
 הָוֵה מִקְדָּמַת דִּנְא.

וְקָרָא לוֹ אֱהָל מוֹעֵד, וְכִי לֹא הָוֵה בְּקַדְמִיתָא
 אֱהָל מוֹעֵד. אֶלָּא בְּקַדְמִיתָא אֱהָל
 סְתָם, הַשְׁתָּא אֱהָל מוֹעֵד. מַאי מוֹעֵד. רַבִּי
 אֶלְעָזָר אָמַר לְטַב. וְרַבִּי אַבָּא אָמַר לְבִישׁ. רַבִּי
 אֶלְעָזָר אָמַר לְטַב מַה מוֹעֵד דַּאִיהוּ יוֹם חֲדוּהָ
 דְּסִיְהָרָא דַּאתּוֹסְפָא בִּיהּ קְדוּשָׁה (מַה מוֹעֵד) לֹא
 שְׁלֵטָא בִּיהּ פְּגִימוּתָא. אוּף הֲכָא קָרָא לֵהּ
 בְּשֵׁמָא דָּא לֹאֲחֻזָּאָה דְּהָא אַתְרַחִיק (חוּיָא) אֱהָל
 מִבִּינִייהוּ וְלֹא אַתְפָּגִים וְעַל דָּא וְקָרָא לוֹ אֱהָל
 מוֹעֵד כְּתִיב.

וְרַבִּי אַבָּא אָמַר לְבִישׁ דְּהָא בְּקַדְמִיתָא הָוֵה
 אֱהָל סְתָם פְּמָה דַּאתְ אָמַר, (ישעיה א) אֱהָל
 בַּל יִצְעַן בַּל יִסַּע יְתַדוּתֵיּוּ לְנִצָּחַ. וְהַשְׁתָּא אֱהָל
 מוֹעֵד. בְּקַדְמִיתָא לְמִיָּהֵב חִיִּין אַרוּפִין לְעֵלְמִין
 דְּלֹא יִשְׁלוּט בְּהוּ מוּתָא. מִפְּאָן וְלֵהֲלֵאָה אֱהָל
 מוֹעֵד פְּמָה דַּאתְ אָמַר, (איוב ל) וּבֵית מוֹעֵד לְכָל
 חֵי. הַשְׁתָּא אַתְיִיְהִיב בִּיהּ זְמָנָא וְחִיִּין קְצוּבִין
 לְעֵלְמָא. בְּקַדְמִיתָא לֹא אַתְפָּגִים, וְהַשְׁתָּא

מִהַר חוּרְבַּ, שְׁבִטְלוּ מֵהֶם אוֹתָם
 כְּלֵי זִין (שְׁהַתְחַבְרוּ בְהֶם) (שְׁהַתְחַבְרוּ בְהֶם)
 בְּהַר סִינֵי כְּדֵי שְׁלֵא יִשְׁלֹט בְּהֶם
 נְחֹשׁ רַע. פִּיּוּן שְׁבִטְלוּ מֵהֶם מַה
 כְּתוּב? (ש) וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת הָאֱהָל
 וְנָטָה לוֹ מַחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן
 הַמַּחֲנֶה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה הַפְּסוּק
 הִזָּה אַל זֶה? אֶלָּא פִּיּוּן שְׂדַע
 מִשָּׁה שְׁבִטְלוּ מִיִּשְׂרָאֵל אוֹתָם כְּלֵי
 זִין עֲלִיּוּנִים, אָמַר, הָרִי וְדָאֵי
 מִפְּאָן וְהֵלֵאָה נְחֹשׁ רַע יְבֵא לְדוּר
 בִּינֵיהֶם, וְאִם יָקוּם כָּאֵן מִקְדָּשׁ
 בִּינֵיהֶם - יִטְמָא. מִיַּד - וּמֹשֶׁה
 יִקַּח אֶת הָאֱהָל וְנָטָה לוֹ מַחוּץ
 לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמַּחֲנֶה. פִּי
 רָאָה מִשָּׁה שְׁהָרִי אִזּוּ יִשְׁלֹט נְחֹשׁ
 רַע מַה שְׁלֵא הִזָּה מִקְדָּם לְזֶה.

וְקָרָא לוֹ אֱהָל מוֹעֵד, וְכִי לֹא הָוֵה
 בַּהֲתַחֲלָה אֱהָל מוֹעֵד? אֶלָּא
 בַּהֲתַחֲלָה אֱהָל סְתָם, וְכַעַת אֱהָל
 מוֹעֵד. מַה זֶה מוֹעֵד? רַבִּי אֶלְעָזָר
 אָמַר לְטוֹב, וְרַבִּי אַבָּא אָמַר לְרַע.
 רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר לְטוֹב - מַה
 מוֹעֵד שְׁהוּא יוֹם חֲדוּהָ שֶׁל
 הַלְבָנָה שְׁנַתּוֹסְפָה בּוּ קְדוּשָׁה. (מַה
 מוֹעֵד) לֹא שׁוֹלֵטַת בּוּ חֲסָרוֹן, גַּם
 כָּאֵן קָרָא לֵהּ בְּשֵׁם זֶה, לְהִרְאוּת
 שְׁהָרִי הַתְּרַחֵק (נְחֹשׁ) אֱהָל
 מִבִּינֵיהֶם וְלֹא נִפְגָּם, וְעַל זֶה
 וְקָרָא לוֹ אֱהָל מוֹעֵד כְּתוּב.

וְרַבִּי אַבָּא אָמַר לְרַע - שְׁהָרִי
 בַּהֲתַחֲלָה הִזָּה אֱהָל סְתָם, כְּמוֹ
 שְׁנַאֲמַר (ישעיה א) אֱהָל בַּל יִצְעַן
 בַּל יִסַּע יְתַדוּתֵיּוּ לְנִצָּחַ, וְעַכְשָׁו
 אֱהָל מוֹעֵד. בַּהֲתַחֲלָה לְתַת חִיִּים
 אַרְבִּים לְעוֹלָמִים שְׁלֵא יִשְׁלֹט
 בְּהֶם מוּת, מִפְּאָן וְהֵלֵאָה אֱהָל
 מוֹעֵד, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (איוב ל) וּבֵית
 מוֹעֵד לְכָל חֵי. עַכְשָׁו נִתָּן בּוּ זְמָן
 וְחִיִּים קְצוּבִים לְעוֹלָם. בַּהֲתַחֲלָה
 לֹא נִפְגָּם, וְעַכְשָׁו נִפְגָּם. בַּהֲתַחֲלָה
 חֲבַרוּתָא וְזוּיָג שֶׁל הַלְבָנָה
 בְּשֵׁמֶשׁ שְׁלֵא יְסוּרוּ, עַכְשָׁו אֱהָל

אתפגים. בקדמיתא חברותא וזווגא דסיהרא בשמשא דלא יעדון. השתא אוהל מועד זווגא דלהון מזמן לזמן. ובגיני כן וקרא לו אוהל מועד מה דלא הוה קודם.

השלמה מההשמטות (בין סימן מד - מה כולו. מראה מקומות תמצאהו בכוף הספר)

רבי שמעון הוה יתיב ליליא חד ולעי באורייתא. והווי יתבי קמיה רבי יהודה ורבי יצחק ורבי יוסי. אמר רבי יהודה הא כתיב, (שמות לג) ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב, וקאמרינן דגרמו מותא עלייהו מההוא זמנא ולעילא, ושליט בהו ההוא חוץא בישא דאעדו ליה מנייהו בקדמיתא. ישראל תינח. יהושע דלא חטא, אעדי (ד"א אתעדי) מניה ההוא זיינא עלאה דקביל עמהון בטורא דסיני או לא. (דף נג ע"א).

אי תימא דלא אעדי (ד"א אתעדי) מניה, אי הכי אמאי מית פשאר בני נשא. אי תימא דאתעדי מניה, אמאי. והא לא חטא. דהא איהו עם משה הוה בשעתא דחבו ישראל. ואי תימא (ד"א ל"ג דהא) דלא קביל ההוא עטרא בטורא דסיני כמה דקבילו ישראל, אמאי.

פתח ואמר, (תהלים יא) פי צדיק יי צדקות אהב ישר יחזו פנימו. האי קרא אמרו ביה חבריאי מאי דקאמרו. אבל פי צדיק יי, צדיק הוא ושמייה צדיק, ובגיני כן צדקות אהב. ישר, איהו ישר. כמה דאת אמר צדיק וישר. ועל דא יחזו פנימו כל בני עלמא ויתקנו ארתייהו למיהן בארץ מישר פדקא יאות. תא חזי, פד דאין קדשא ברין הוא עלמא לא דן ליה אלא לפום רובן דבני נשא.

ותא חזי, פד חב אדם באילנא דאכל מניה,

מועד, הוויג שלהם מזמן לזמן. ולכן קרא לו אוהל מועד מה שלא היה קדם.

השלמה מההשמטות (בין סימן מד -

מה) יש כאן כמה שורות רבי שמעון היה יושב לילה אחד ועוסק בתורה, והיו יושבים לפניו רבי יהודה ורבי יצחק ורבי יוסי. אמר רבי יהודה, הרי כתוב (שמות לג) ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב, ואמרנו שגרמו מות עליהם מאותו זמן ומעלה, ושולט בהם אותו נחש רע שהסירו אותו מהם בתחלה. נניח ישראל, אבל יהושע שלא חטא, בטל [ויתבטל] ממנו אותו כלי זין עליון שקבל עצם בחר סיני או לא?

אם תאמר שלא בטל ממנו, אם כן, למה מת פשאר בני אדם? אם תאמר שהוסר ממנו - למה? והרי לא חטא, שהרי הוא היה עם משה בשעה שחטאו ישראל? ואם תאמר שלא קבל אותה עטרה בחר סיני כמו שקבלו ישראל - למה?

פתח ואמר, (תהלים י) פי צדיק ה' צדקות אהב ישר יחזו פנימו. בפסוק זה אמרו החברים מה שאמרו. אבל פי צדיק ה', צדיק הוא ושמו צדיק, ולכן צדקות אהב. ישר - הוא ישר, כמו שנאמר צדיק וישר. ועל זה יחזו פנימו, כל בני העולם, ויתקנו דרכיהם ללכת בדרך ישרה פראוי. בא ראה, פשדן הקדוש ברוך הוא את העולם, אינו דן אותו אלא לפי רב בני האדם.

ובא וראה, כשחטא אדם בעץ שאכל ממנו, גרם לאותו עץ ששורה בו המות לכל העולם, וגרם פגם להפריד אשה מבעלה, ועמד חטא הפגם הזה בלבנה עד

גרם ליהוא אילנא דשרי